

POWIATOWY URZĄD PRACY
W STASZOWIE

***Ranking zawodów deficytowych
i nadwyżkowych
w powiecie staszowskim
w I półroczu 2009 roku.***

Raport – P/I/2009

Staszów – 2009 rok

I. WSTĘP

Cel opracowania:

Celem wdrożenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest w szczególności:

- ✓ Obserwacja zjawisk zachodzących na lokalnym rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy pod kątem zawodowym,
- ✓ Formułowanie ocen, wniosków i krótkoterminowych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemu kształcenia zawodowego oraz szkolenia bezrobotnych,
- ✓ Usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- ✓ Usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o prognozach zatrudniania na lokalnym rynku
- ✓ Udostępnienie wyników monitoringu wszystkim podmiotom i partnerom na lokalnym rynku pracy.

Podstawa opracowania:

Podstawowymi źródłami informacji do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są:

- ✓ Dane zgromadzone w Powiatowym Urzędzie Pracy, dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).
- ✓ Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01.
- ✓ Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS -01 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy”.
- ✓ Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS – 01- „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”

Metodologia opracowania:

Bezrobocie w głównej mierze jest zjawiskiem strukturalnym wynikającym z braku równowagi pomiędzy podażą pracy a popytem na nią i ściśle wiąże się ze zmianami zachodzącymi na rynku pracy.

Istotny wpływ na strukturę tej podaży ma wprowadzenie na początku lat 90-tych gospodarki rynkowej, z którą wiąże się otwarcie na rynki zewnętrzne, szybka modernizacja, a także dopływ nowych technologii systemu produkcyjnego. Doprowadziło to do pojawienia się trudności dostosowawczych do nowych zawodów, technologii i form pracy, jak również do wystąpienia problemów przystosowania w odpowiednim tempie posiadanych kwalifikacji, wykształcenia oraz zawodów do przyszłych potrzeb i wymogów gospodarczych.

W związku z tym szczególną uwagę należy zwrócić na kwestię planowania systemu edukacyjnego pod kątem dostosowania struktury kształcenia, szkolenia i przekwalifikowywania według zapotrzebowania gospodarki na zasoby pracy pod kątem kwalifikacji zawodowych.

Realizowanie tych zamierzeń wymaga zastosowania sprawnego systemu informacyjnego opartego na weryfikacji i analizie bieżących danych dotyczących poziomu i struktury bezrobocia oraz ofert pracy. W tym celu wykorzystana została metoda o nazwie **Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych**, która oznacza proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju zawodowym. Zebrane w tym procesie dane stanowią niezbędne informacje dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Słownik:

Zawód deficytowy - zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie w stosunku do liczby osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód nadwyżkowy oznacza zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie w stosunku do liczby osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Struktura klasyfikacji oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to zawód, specjalność, umiejętność oraz kwalifikacje zawodowe.

Zawód zdefiniowany został jako zbiór zadań wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji zdobytych w wyniku kształcenia i praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności.

Specjalność jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część czynności o podobnym charakterze.

Umiejętność określono jako sprawdzoną możliwość wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu, natomiast przez kwalifikacje zawodowe rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych.

Dane liczbowe wykorzystane w niniejszym raporcie opracowano na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku w sprawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności wprowadzonej do powszechnego stosowania z dniem 1 stycznia 2005 roku.

Struktura klasyfikacji obejmuje: 10 grup wielkich, 30 grup dużych, 116 grup średnich i 392 grupy elementarne, przy czym grupy elementarne obejmują 1707 zawodów i specjalności. W niniejszym opracowaniu szczegółowej analizie zostaną poddane grupy duże (kod 2 cyfrowy) i grupy elementarne (kod 4 cyfrowy).

II. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

1. Bezrobotni według grup zawodów w powiecie staszowskim

(T- I/P-1, T- I/P-1a)

Według stanu na 30.06.2009 r. w powiecie staszowskim zarejestrowane były 3 274 osoby pozostające bez pracy, w tym 1 819 kobiet (według danych GUS-u stopa bezrobocia w powiecie na koniec omawianego okresu wynosiła 9,7%, co plasuje nas na 3 miejscu wśród powiatów o najniższej stopie bezrobocia w województwie. Dla porównania średnia województwa świętokrzyskiego na koniec omawianego okresu wynosiła 14,0%, a kraju 10,7%. W zestawieniu z analogicznym okresem roku poprzedniego liczba bezrobotnych mniejsza jest o 445 osób.

Zanotowano tym samym najwyższy spadek bezrobocia wśród wszystkich powiatów województwa.

Wśród zarejestrowanych na koniec I półrocza 2009r. bezrobotnych, większość, bo 55,6% ogółu bezrobotnych stanowiły kobiety. Poziom bezrobocia wśród kobiet w powiecie staszowskim miał charakter zniżkowy i wyniósł o 4,2% mniej w stosunku do poziomu bezrobocia kobiet na koniec I półrocza roku 2008.

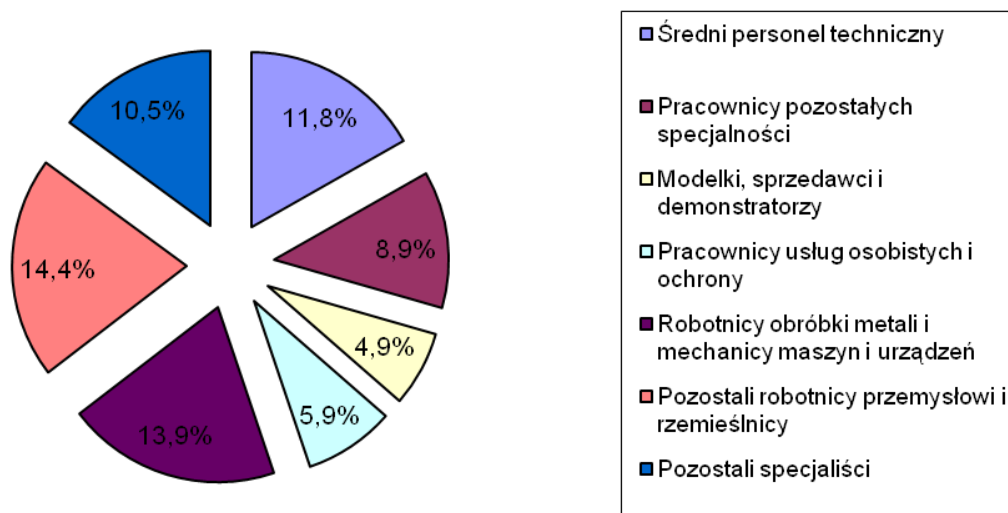
Bezrobotni zarejestrowani w urzędzie sklasyfikowani zostali ze względu na posiadany zawód, do którego wykonywania mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem bądź odpowiednim stażem pracy w danym zawodzie (udokumentowana ciągłość pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie), w 29 dużych grupach zawodów, które zawierały 249 grup elementarnych, a te z kolei 469 zawodów reprezentowanych przez bezrobotnych.

Bezrobotni bez zawodu to przede wszystkim osoby z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym oraz osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące. W tej grupie ujęto również osoby nie posiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie. Bezrobotni bez zawodu na koniec omawianego okresu w liczbie 705 stanowili 21,5% ogólnej liczby bezrobotnych.

Na koniec czerwca 2009r. największe bezrobocie występowało w następujących dużych grupach zawodów (wg kodu 2-cyfrowego):

1. Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (kod 74) – 14,4 % (o 1,4% więcej niż rok wcześniej)
2. Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (kod 72) -13,9 % (o 0,4% więcej)
3. Średni personel techniczny (kod 31)- 11,8 % (o 2,9% więcej niż w I połowie 2008r.)
4. Pozostali specjaliści (kod 24) - 10,5% (o 1,8% więcej)
5. Pracownicy pozostałych specjalności (kod 34) – 8,9 % (o 0,6% mniej)
6. Pracownicy usług osobistych i ochrony (kod 51) – 5,9 % (o 0,9% mniej)
7. Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy (kod 52) – 4,9 % (o 2,2% mniej).

**Struktura bezrobotnych według wielkich grup zawodowych
w powiecie staszowskim. Stan w I półroczu 2009 roku**

Spośród bezrobotnych wg stanu na 30.06.2009r., 2 569 osób posiadało zawód, dając 78,5% ogólnej liczby bezrobotnych. Kobiety posiadające zawód zarejestrowane w liczbie 1 413, stanowiły 55% wszystkich bezrobotnych z zawodem, mężczyźni z kolei w liczbie 1 156 dali 45%. Analizując zatem populację bezrobotnych ze względu na płeć, można stwierdzić fakt, że posiadaniem zawodu mógł się pochwalić większy o 10% odsetek kobiet niż mężczyzn.

Najwyższy poziom bezrobocia w analizowanym okresie wystąpił w zawodach:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych posiadających zawód [%]
1.	743304	Krawiec	165	6,4%
2.	341902	Technik ekonomista	146	5,7%
3.	522107	Sprzedawca	125	4,9%
4.	311502	Technik mechanik	97	3,8%
5.	722204	Ślusarz	78	3,0%
6.	743604	Szwaczka	63	2,4%
7.	241102	Ekonomista	58	2,3%
8.	914103	Robotnik gospodarczy	51	2,0%
9.	244104	Pedagog	51	2,0%
10.	341501	Technik handlowiec	50	1,9%

Należy równocześnie zauważyć, że wyżej wymienione najliczniejsze grupy zawodowe w przeważającym procencie reprezentowane były nadal przez kobiety. Sytuacja taka miała miejsce w przypadku krawca (100% ogółu bezrobotnych w tym zawodzie), szwaczki (100%), sprzedawcy (97,6%), technika ekonomisty (89%),czy też ekonomisty (79,3%).

Absolwenci - osoby młode, wchodzące na rynek pracy zarejestrowane na koniec I półrocza 2009r. w liczbie 176 (o 50 osób więcej niż rok wcześniej), stanowiły 5,4% ogółu bezrobotnych. Udział kobiet w tej populacji był o 22,8% wyższy niż mężczyzn. Osoby młode nie posiadające uprawnień do wykonywania zawodu stanowiły 39,2% zarejestrowanych absolwentów, (o 4,5% mniej niż w I półroczu 2008r.). Byli to głównie absolwenci kończący naukę w liceach ogólnokształcących. W tej grupie dominującą pozycję zajęły również kobiety, które stanowiły 78,3% ogólnej liczby absolwentów bez zawodu.

Spośród ogółu zarejestrowanych absolwentów 107 osób, tj. 60,8% posiadało uprawnienia do wykonywania określonego zawodu (o 4,5% więcej niż w roku ubiegłym).

Najliczniej reprezentowane zawody wśród bezrobotnych absolwentów:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych	Udział w ogólnej liczbie absolwentów posiadających zawód [%]
1.	244104	Pedagog	10	9,3%
2.	311502	Technik mechanik	7	6,5%
3.	311401	Technik elektronik	7	6,5%
4.	241101	Ekonomista	6	5,6%
5.	341902	Technik ekonomista	5	4,7%
6.	311206	Technik drogownictwa	4	3,7%
7.	341501	Technik handlowiec	3	2,8%
8.	223904	Fizjoterapeuta	2	1,9%
9.	341903	Technik agrobiznesu	2	1,9%
10.	222108	Specjalista ochrony środowiska	2	1,9%

Kolejną kategorię stanowiły osoby bezrobotne pozostające w ewidencji powyżej 12 miesięcy. Ich liczba na koniec czerwca 2009r. osiągnęła poziom 626 osób (o 715 osób mniej niż w I połowie 2008r.), co stanowiło 19,1% ogółu zarejestrowanych w urzędzie. Udział kobiet w omawianej grupie wyniósł ponad 61,8%. Osoby nie posiadające zawodu w liczbie 63 stanowiły 10,1% ogółu pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Wśród omawianej grupy bezrobotnych 563 osoby, tj. 89,9% posiadały określony zawód.

Najliczniej reprezentowane zawody w grupie bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych pow. 12 m-cy posiadających zawód [%]
1.	522107	Sprzedawca	43	7,6%
2.	743304	Krawiec	40	7,1%
3.	341902	Technik ekonomista	24	4,3%
4.	914103	Robotnik gospodarczy	20	3,6%
5.	743604	Szwaczka	19	3,4%
6.	722204	Ślusarz	18	3,2%
7.	712102	Murarz	17	3,0%
8.	321208	Technik rolnik	15	2,7%
9.	512201	Kucharz	11	2,0%
10.	512302	Kelner	10	1,8%

2.Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie staszowskim (T- I/P-2, T- I/P-2a)

W I półroczu 2009r. w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowało się ogółem 3 176 osób bezrobotnych (o 628 więcej niż rok wcześniej). Wśród omawianej grupy bezrobotnych zawód posiadało 2 449 osób, tj. 77,1% ogółu rejestrujących się (o 0,6% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego). Osoby nie posiadające zawodu w liczbie 727 stanowiły 22,9% napływu do bezrobocia .

Najwyższy napływ osób bezrobotnych wystąpił w następujących zawodach:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych posiadających zawód [%]
1.	743304	Krawiec	137	5,6%
2.	341902	Technik ekonomista	117	4,8%
3.	311502	Technik mechanik	117	4,8 %
4.	522107	Sprzedawca	102	4,2%
5.	722204	Ślusarz	86	3,5%
6.	341501	Technik handlowiec	64	2,6%
7.	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	55	2,2%
8.	244104	Pedagog	51	2,1%
9.	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	49	2,0%
10.	311401	Technik elektronik	46	1,9%

Kobiety zarejestrowane do 30 czerwca 2009r. w liczbie 1 496 (o 225 osób więcej) stanowiły 47,1% ogólnego napływu bezrobotnych. W tej grupie 1 115 kobiet posiadało zawód, tj. 74,5% omawianej grupy. W w/w okresie kobiety bez zawodu zarejestrowały się w liczbie 381, dając 25,5% ogólnego napływu kobiet do ewidencji.

Najwyższy napływ do bezrobocia wystąpił w grupie kobiet posiadających następujące zawody:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba kobiet	Udział w ogólnej liczbie kobiet posiadających zawód [%]
1.	743304	Krawiec	137	12,3%
2.	341902	Technik ekonomista	102	9,1 %
3.	522107	Sprzedawca	97	8,7%
4.	244104	Pedagog	43	3,9%
5.	341501	Technik handlowiec	43	3,9%
6.	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	41	3,7%
7.	514102	Fryzjer	34	3,0%
8.	743604	Szwaczka	34	3,0%
9.	241102	Ekonomista	26	2,3%
10.	321208	Technik rolnik	26	2,3 %

Absolwenci, po zakończeniu nauki zarejestrowali się w liczbie 509 osób, co dało 16% ogólnego napływu do bezrobocia. W populacji nowo rejestrujących się absolwentów kobiety stanowiły 58,2%. Z bezrobotnych opuszczających szkoły, zawodu nie posiadało 156 osób - 30,6% ogółu rejestrujących się absolwentów (o blisko 8 % mniej niż w I półroczu 2008r.).

Najliczniejszy napływ bezrobotnych absolwentów nastąpił w zawodach:

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba absolwentów	Udział w ogólnej liczbie absolwentów posiadających zawód [%]
1.	244104	Pedagog	22	6,2%
2.	341501	Technik handlowiec	22	6,2%
3.	311502	Technik mechanik	21	5,9%
4.	311401	Technik elektronik	19	5,4%
5.	311206	Technik drogownictwa	16	4,5%
6.	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	14	4,0%
7.	241990	Pozostali specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania	17	4,8%
8.	341902	Technik ekonomista	12	3,4%
9.	514102	Fryzjer	12	3,4%
10.	247901	Elektromechanik pojazdów samochodowych	12	3,4%

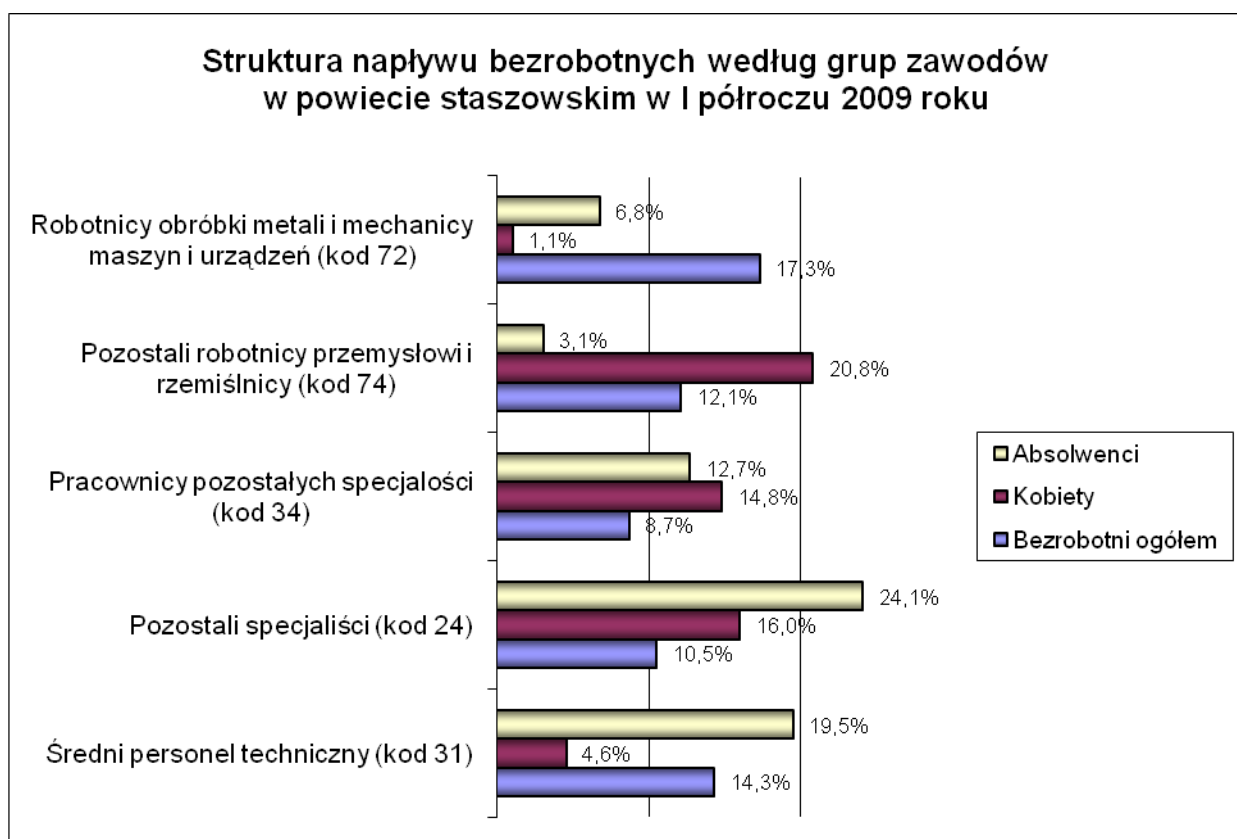
Analizując strukturę napływu bezrobotnych według dużych grup zawodowych, można zauważyć, że najliczniejszy napływ bezrobotnych ogółem wystąpił w grupie „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” (kod 72) -17,3% z dominacją grupy elementarnej – mechanik monter maszyn i urządzeń (kod 7233) – 3,9%. Wysoki wskaźnik napływu bezrobotnych wystąpił także w grupie zawodowej „Średni personel techniczny” (kod 31) -14,3%, z dominacją osób posiadających zawód z grupy elementarnej - technik mechanik (kod 3115) - 6,4%. Tę samą grupę zawodową w znacznym procencie reprezentowali jednocześnie bezrobotni absolwenci -19,5%.

Wskaźnik na poziomie 24% osiągnęli też absolwenci z grupy dużej „Pozostali specjaliści” (kod 24), z dominacją w grupie elementarnej Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania (kod 2419) – 7,6% .

Największy z kolei napływ bezrobotnych kobiet nastąpił w dużej grupie zawodowej „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (kod 74) - 20,8%,

z dominacją kobiet posiadających zawód z grupy elementarnej – krawcy, kapelusznicy i pokrewni (kod 7433) – 12,3 oraz szwaczki, hafciarki i pokrewni (kod 7436) – 3,1%.

Wzrost liczby zarejestrowanych kobiet w zawodach krawiec i szwacz wynika głównie z zaistniałych w 2008r. zwolnień grupowych na skutek likwidacji zakładu odzieżowego.

III. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODOWYCH)

1.Oferty pracy i ich struktura według zawodów w powiecie staszowskim (T- I/P-3, T- I/P-3a)

Istotnym elementem rankingu zawodów jest analiza napływu ofert pracy, która pozwala na określenie skali nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności oraz grup zawodowych. W I półroczu 2009r. zgłoszono i pozyskano łącznie 1 396 ofert pracy. Oferty te dotyczyły zarówno zatrudnienia niesubsydiowanego-316 ofert (22,6%) - o blisko 20% mniej niż w I półroczu 2008r., jak i subsydiowanego- 1 080 ofert (77,4 % ogółu zgłoszonych wolnych miejsc pracy).

Najliczniej na rynku pracy poszukiwano pracowników w zawodach:

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy zgłoszona w 2006 roku	w tym:		Udział w ogólnej liczbie ofert pracy [%]
			subsydiowane	niesubsydiowane	
1.	Pracownik biurowy	263	261	2	%
2.	Robotnik gospodarczy	260	260	0	%
3.	Sprzedawca	149	117	32	%
4.	Kierowca sam. ciężarowego	50	1	49	%
5.	Robotnik budowlany	30	0	30	%
6.	Operator koparek	30	0	30	%
7.	Pomoc kuchenna	30	18	12	%
8.	Opiekunka dziecięca	29	29	0	%
9.	Konserwator budynków	29	27	2	%
10.	Sekretarka	25	24	1	%

Należy w tym miejscu przytoczyć spostrzeżenie z lat ubiegłych, iż znaczny odsetek ofert pracy wśród najliczniej zgłoszonych w zawodach pracownik biurowy, robotnik gospodarczy, pomoc kuchenna, opiekunka dziecięca, sekretarka i konserwator budynków pochodził od pracodawców, głównie jednostek samorządowych, zainteresowanych subsydiowaniem zatrudnienia osób bezrobotnych bądź skierowaniem na staż. Da się zatem zauważyć znaczny spadek zainteresowania pracodawców zatrudnianiem pracowników bez udziału środków publicznych.

Wzrost zainteresowania zatrudnieniem niesubsydiowanym nastąpiło natomiast w przypadku zawodów branży budowlanej, głównie operatorów koparek i robotników budowlanych. Zainteresowanie pracodawców wzrosło też w przypadku kierowców samochodów ciężarowych oraz sprzedawców. Powodem takiej sytuacji jest budowlana, transportowa i handlowa. W okresie wiosennym zaobserwowano zapotrzebowanie na pracowników budowlanych.

Na koniec czerwca 2009r. w dyspozycji urzędu pozostawały 102 oferty, głównie w zawodach: robotnik gospodarczy, kierowca samochodu ciężarowego, sprzedawca, robotnik budowlany, szwaczka.

Przyczynami nie zrealizowania powyższych ofert były szczególnie: brak w ewidencji bezrobotnych o pożądanym kwalifikacjach lub posiadanie przez nich kwalifikacji zdezaktualizowanych, brak pełnej dyspozycyjności wymaganej przez pracodawców, brak doświadczenia zawodowego, przeciwwskazania zdrowotne bezrobotnych, wzrost oczekiwań finansowych potencjalnych pracowników przewyższających proponowane przez pracodawców wynagrodzenie na poziomie najniższej pensji krajowej lub też niska motywacja osób bezrobotnych do pracy.

W takiej sytuacji Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie wychodzi naprzeciw oczekiwaniom rynku pracy m.in. poprzez motywowanie bezrobotnych i poszukujących pracy do kształcenia ustawicznego i aktywnego szukania zatrudnienia na drodze szkoleń w Klubie Pracy i zajęć aktywizacyjnych, realizowanie programów specjalnych dla osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy oraz organizowanie szkoleń zawodowych. W tym czasie planowane są również szkolenia grupowe w następujących kierunkach:

- ✓ Nowoczesny sprzedawca z obsługą komputera i kas fiskalnych
- ✓ Kosmetyczka z elementami wizażu i stylizacją paznokci
- ✓ Fryzjer z elementami wizażu
- ✓ Kurs decoupage i wyrobu biżuterii
- ✓ Podstawy obsługi komputera
- ✓ Księgowość w małej i średniej firmie
- ✓ Kucharz
- ✓ Pracownik administracyjno-biurowy z elementami kadr
- ✓ Podstawowy kurs spawania metodą MAG i TIG
- ✓ Nowoczesne techniki dociepleń - montażysta rusztowań
- ✓ Operator rozścielacza mas bitumicznych (maszyna do układania asfaltu)
- ✓ Florystyka z aranżacją wystroju kwiatowego imprez okolicznościowych i ABC przedsiębiorczości.

Struktura napływu wolnych miejsc pracy, w odniesieniu do podziału według dużych grup zawodowych w I półroczu 2009 r.

Lp.	Napływ ofert pracy w 2006 roku	
	Wg grupy dużej	Wg grupy elementarnej
1.	Pracownicy pracach prostych w handlu i usługach (kod 91) – 23,2%	Gospodarze budynków (kod 9141) – 18,6%
2.	Pracownicy obsługi biurowej (kod 41) – 21,8%	Pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (kod 4191) – 18,8%
3.	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy (kod 52) – 10,8%	Sprzedawcy i demonstratorzy (kod 5221) – 10,8%
4.	Pracownicy usług osobistych i ochrony (kod 51) – 7,7%	Opiekunki dziecięce (kod 5131) – 2,0% Kucharze (kod 5122) - 1,9%

W ostatnim czasie na lokalnym rynku pracy da się szczególnie zauważać dynamiczny wzrost liczby pracodawców – właścicieli bądź przedstawicieli dużych sieci sklepów oferujących miejsca pracy w zawodzie sprzedawca. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku branży gastronomicznej zatrudniającej kucharzy i kelnerów oraz w oświacie, gdzie poszukiwane są opiekunki dziecięce. Jak w roku poprzednim istnieje wciąż duże zapotrzebowanie na zatrudnianie pracowników biurowych, głównie w jednostkach samorządu terytorialnego.

Rynek pracy po wejściu Polski do Unii Europejskiej został poszerzony również o oferty zza granicy. Kolejny rok pośrednictwo pracy uczestniczy w strukturach i korzysta z bazy ofert EURES.

Z usług EURES w Powiatowym Urzędzie Pracy w Staszowie w I półroczu 2009r. skorzystało 128 osób, tj. dwukrotnie więcej niż rok wcześniej. W dyspozycji urzędu było 80 ofert pracy w ramach sieci EURES (o 131 ofert mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego)..

W celu lepszego rozpropagowania Europejskiej Sieci Zatrudnienia, asystent EURES prowadzi m.in. spotkania z osobami bezrobotnymi w trakcie szkolenia z zakresu aktywnego poszukiwania pracy w Klubie Pracy. Ideą przewodnią takich przedsięwzięć jest promocja służb EURES, zwiększenie mobilności zawodowej pracowników z Polski w krajach Unii Europejskiej i Europejskiego Okręgu Gospodarczego oraz zapoznanie zainteresowanych z aktualnymi ofertami pracy.

Należy zauważyć, że wyjazdami do pracy poza granice kraju w większości zainteresowani są mężczyźni w wieku 20 – 45 lat z wykształceniem zawodowym lub średnim, a także osoby bez żadnych kwalifikacji zawodowych. Największą popularnością cieszą się prace z branży budowlanej oraz rolnictwa.

Niestety wciąż największą barierą w realizowaniu ofert pracy w ramach sieci EURES jest brak znajomości języków obcych. Blisko 85% kandydatów nie zna języka angielskiego, natomiast tylko 4% określa jako dobrą.

Ponad 80% zarejestrowanych w bazie EURES nie zna żadnego języka obcego, a tylko nieliczni, bo zaledwie 2% poszukujących pracy deklaruje znajomość więcej niż jednego języka obcego, przy czym znajomość drugiego języka określa jako słabą.

Analizując powyższe dane trzeba wziąć pod uwagę to, iż w większości ofert wymagana jest znajomość języka angielskiego w stopniu komunikatywnym. Należy zaznaczyć, że umiejętność tę na poziomie dobrym deklarują w większości osoby młode, bez doświadczenia w wykonywaniu pracy w danym zawodzie, natomiast pracodawcy najczęściej poszukują specjalistów z odpowiednimi uprawnieniami oraz doświadczeniem zawodowym. Przeszkodą w mobilności kandydatów do pracy za granicą obok problemów językowych są również różnice w kwalifikacjach akademickich i zawodowych, polegających głównie na nieuznawaniu na rynkach europejskich kwalifikacji zdobytych w Polsce.

Duży mankamentem w pośrednictwie pracy za granicą jest także brak informacji zwrotnej, jak wiele osób podjęło zatrudnienie dzięki działalności doradcy lub asystenta. Bardzo często pracodawcy kontaktują się bezpośrednio z kandydatami, nie informując o wyniku rekrutacji doradców EURES.

IV. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie staszowskim (T- I/P-4)

Przeprowadzona analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych, w oparciu o stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2009r. wskazuje, że:

- 373 zawody to zawody nadwyżkowe – 79, 5 (na zbliżonym poziomie niż rok temu),
- 12 zawodów możemy uznać za zrównoważone – 2,6 %,
- 84 zawody to zawody deficytowe – 17,9 %.

W stosunku do wyników z poprzednich okresów rozliczeniowych można zauważyć stałość poziomów zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Różnice wskaźników w porównaniu do okresu analogicznego w roku 2008 wahają się w granicach 0,1- 0,6%.

Najwyższy (maksymalny) deficyt siły roboczej wśród bezrobotnych w omawianym okresie (brak bezrobotnych w poszukiwanych na rynku pracy zawodach) wystąpił w 54 zawodach, tj. w 11,5% ogólnej liczby wykazanych zawodów. Zawody deficytowe to m.in.: położna, przedstawiciel handlowy, opiekun w domu pomocy społecznej, technik prac biurowych, pomoc kuchenna, pielęgniarka, sprzedawca, robotnik drogowy, sprzątaczką.

Wśród zawodów wykazanych w raporcie zaledwie 12 to zawody zrównoważone - wykazujące równowagę na rynku pracy. Stanowiły one zaledwie 2,6% ogólnej liczby zawodów reprezentowanych przez zarejestrowanych bezrobotnych. Zawodami zrównoważonymi były m.in. inżynier budownictwa, rejestratorka medyczna, monter izolacji budowlanych, mechanik automatyki przemysłowej, portier.

Zawody nadwyżkowe z kolei osiągnęły liczbę 373, stanowiąc 79,5% ogólnej liczby rozpatrywanych zawodów. Były to m.in. zawody: pedagog, ekonomista, technik ekonomista, kucharz, ślusarz, robotnik budowlany, krawiec.

2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie staszowskim wg dużych grup zawodowych (T- I/P-5)

W rankingu 27 dużych grup zawodów – nadwyżka wystąpiła w 18 grupach, stanowiąc 66,7% ogólnej liczby grup. Deficyt odnotowano w 8 dużych grupach, dając 29,6% ogółu dużych grup zawodowych. Żadnej z dużych grup zawodów, nie możemy uznać za zrównoważoną, wykazującą równowagę na rynku pracy.

Najwyższe wskaźniki intensywności nadwyżki (deficytu) wg dużych grup zawodów:

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Ranking*
1.	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	Zawody nadwyżkowe
2.	32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	
3.	24	Pozostali specjaliści	
4.	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	
5.	31	Średni personel techniczny	
6.	13	Kierownicy małych przedsiębiorstw	Zawód zrównoważony
8.	33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	Zawody deficytowe
9.	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	
10.	41	Pracownicy obsługi biurowej	
11.	42	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	

3. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie staszowskim wg elementarnych grup zawodowych (T- I/P-6)

W rankingu elementarnych grup zawodowych wg kodu czterocyfrowego nadwyżka występuje w 163 grupach zawodów reprezentowanych przez bezrobotnych, stanowiąc tym samym 80,3% wszystkich grup zawodów.

Deficyt zawodów występuje w 53 grupach elementarnych, tj. 17,2% wszystkich grup. Spośród nich 8 osiągnęło maksymalną wartość wskaźnika intensywności deficytu, tzn. w danym zawodzie pojawiły się oferty pracy, natomiast nie było osób rejestrujących się, posiadających dany zawód. Do w/w grupy należą m.in.:

- Animatorzy kultury
- Plastycy i pokrewni
- Literaci, dziennikarze i pokrewni

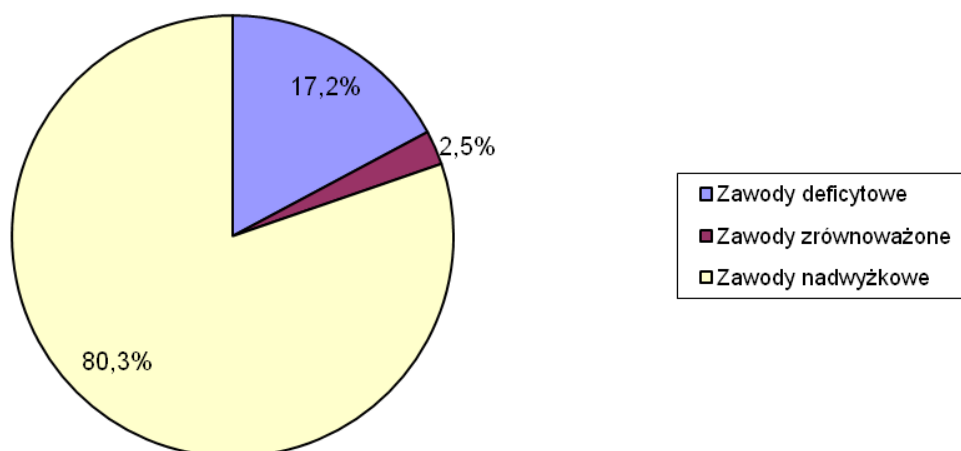
- Kierowcy autobusów
- Kierownicy działów marketingowych i sprzedaży
- Ogrodnicy terenów zielonych
- Sekretarki.

Można zatem uznać, że bezrobotni reprezentujący wyszczególnione w zestawieniach statystycznych zawody jako deficytowe, znaleźli się w dobrej sytuacji na rynku pracy.

Większych problemów ze znalezieniem zatrudnienia nie mieli również nowo rejestrujący się bezrobotni z 5 zrównoważonych grup elementarnych, stanowiących 2,5% ogólnej liczby omawianych grup zawodowych. Do zawodów wykazujących równowagę na rynku pracy w omawianym okresie należeli:

- Nauczyciele szkół podstawowych
- Kelnerzy i pokrewni
- Kierownicy małych przedsiębiorstw
- Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych
- Operatorzy pojazdów wolnobieżnych rolnych i leśnych

Struktura zawodów w powiecie staszowskim w I półroczu 2009 roku

tym miejscu należy jednak podkreślić, że wykazane w aneksach statystycznych mierniki przyjmują wartości, które niejednokrotnie zakłócają obraz stanu faktycznego na lokalnym rynku pracy.

Podstawowym problemem, z którym boryka się urząd na co dzień jest ciągła niespójność pomiędzy stosowanym w myśl „Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz jej stosowania” przez PUP nazewnictwem zawodów, a nazewnictwem stosowanym w praktyce przez szkoły i uczelnie wyższe.

Podobnie, zawody wskazywane przez pracodawców w świadectwach pracy znacznie odbiegają od w/w klasyfikacji. Z tego też powodu pracownicy urzędu rejestrujący bezrobotnych nierzadko muszą nadawać zawodom kody o charakterze pokrewnym, biorąc pod uwagę rodzaj wykonywanej pracy.

Zniekształcenia danych wynikają zapewne również z niedoskonałości „Klasyfikacji Zawodów i Specjalności”.

Rozbieżności pomiędzy danymi statystycznymi, a stanem rzeczywistym na rynku pracy spowodowane są także sytuacjami, kiedy oferta pracy zgłoszona zostaje do urzędu w zawodzie o innej nazwie niż nazewnictwo zastosowane przez szkołę lub uczelnię na świadectwie bądź dyplomie zarejestrowanej osoby bezrobotnej. W celu ujednoczenia w/w rozbieżności coraz częściej pracodawcy trafiają do doradców

zawodowych, gdzie uzgadniane jest nazewnictwo zawodów, głównie w składanych do PUP ofertach stażu.

Na precyzję danych statystycznych wpływa także fakt, że nie wszyscy pracodawcy zgłaszają do urzędu wolne miejsca pracy, jak również nie wszyscy bezrobotni podejmujący zatrudnienie informują o tym fakcie właściwy urząd pracy.

5. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie staszowskim (T- I/P-8)

Analizując stosunek liczby bezrobotnych w danej grupie elementarnej wg kodu czterocyfrowego zawodów, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tej samej grupie zawodów według stanu na koniec I półrocza 2009r. należy podkreślić, że najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W=1,00$) na terenie naszego powiatu występuje w przypadku 14 grup elementarnych, stanowiąc.6,4% ogólnej ich liczby.

Niższe wskaźniki ($0 < W < 1$) występują w 107 grupach elementarnych, tj. 48,9% ogółu grup.

Długotrwałego bezrobocia ($W=0,00$) nie generują natomiast bezrobotni reprezentujący 98 omawiane grupy zawodów, stanowiąc 44,7% omawianych elementarnych grup zawodowych.

6. Bezrobotni oraz ich struktura wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w powiecie staszowskim (T- I/P-9) (T- I/P-9a)

Na przestrzeni ostatnich lat niezmiennie obserwujemy w kraju intensywne zmiany zachodzące w gospodarce i sytuacji ekonomicznej wielu przedsiębiorstw. Dotyczy to wprowadzania nowych technologii i kierunków rozwoju, powstawania nowych zawodów, zmian w polityce kadrowej firm, a tym samym nowych rosnących oczekiwań pracodawców wobec swych pracowników. Wymagania te dotyczą nie tylko szeroko rozumianych kwalifikacji zawodowych, ale i praktycznych umiejętności, doświadczenia oraz mobilności zawodowej. Istotne w coraz większym stopniu okazują się predyspozycje osobowe pracownika, jego gotowość do kształcenia

ustawicznego i zdobywania nowych kwalifikacji, motywacja oraz elastyczność. Niestety znaczną część osób zatrudnionych wciąż charakteryzuje brak sprecyzowanych planów zawodowych, niska kreatywność, postawa roszczeniowa i zbyt mała elastyczność.

Odzwierciedleniem tego zjawiska są dane statystyczne rynku pracy, określające rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy rejestrującego się bezrobotnego. Spośród 3 176 bezrobotnych zarejestrowanych do końca I półrocza 2009 roku, przed rejestracją pracowało 2 313 osób, stanowiąc tym samym 72,8% ogólnego napływu do bezrobocia. Z analizy danych statystycznych wynika, że największe bezrobocie generowały następujące wg sekcji PKD rodzaje działalności:

- Przetwórstwo przemysłowe- 530 bezrobotnych – 22,9% (**wzrost o 173 osoby** w stosunku do I półrocza 2008r.)
- Budownictwo - 518 bezrobotnych -24,4% (**wzrost o 159 osób**)
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne - 384 bezrobotnych – 16.6% (wzrost o 47 osób)
- Handel hurtowy i detaliczny – 331 bezrobotnych -14,3%(wzrost o 2 osoby)
- Działalność usługowa – 140 bezrobotnych – 6% (wzrost o 4 osoby).

Najmniej osób zarejestrowało się po ustaniu pracy w następujących sekcjach PKD:

- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości– 11 bezrobotnych
- Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników- 11 bezrobotnych
- Informacja i komunikacja– 13 bezrobotnych
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz,.. – 17 bezrobotnych

Na koniec omawianego okresu w ewidencji pozostawało 2 444 osoby pracujące przed rejestracją, stanowiąc 74,6% stanu bezrobocia w powiecie staszowskim, bez zmian w stosunku do okresu sprzed roku.

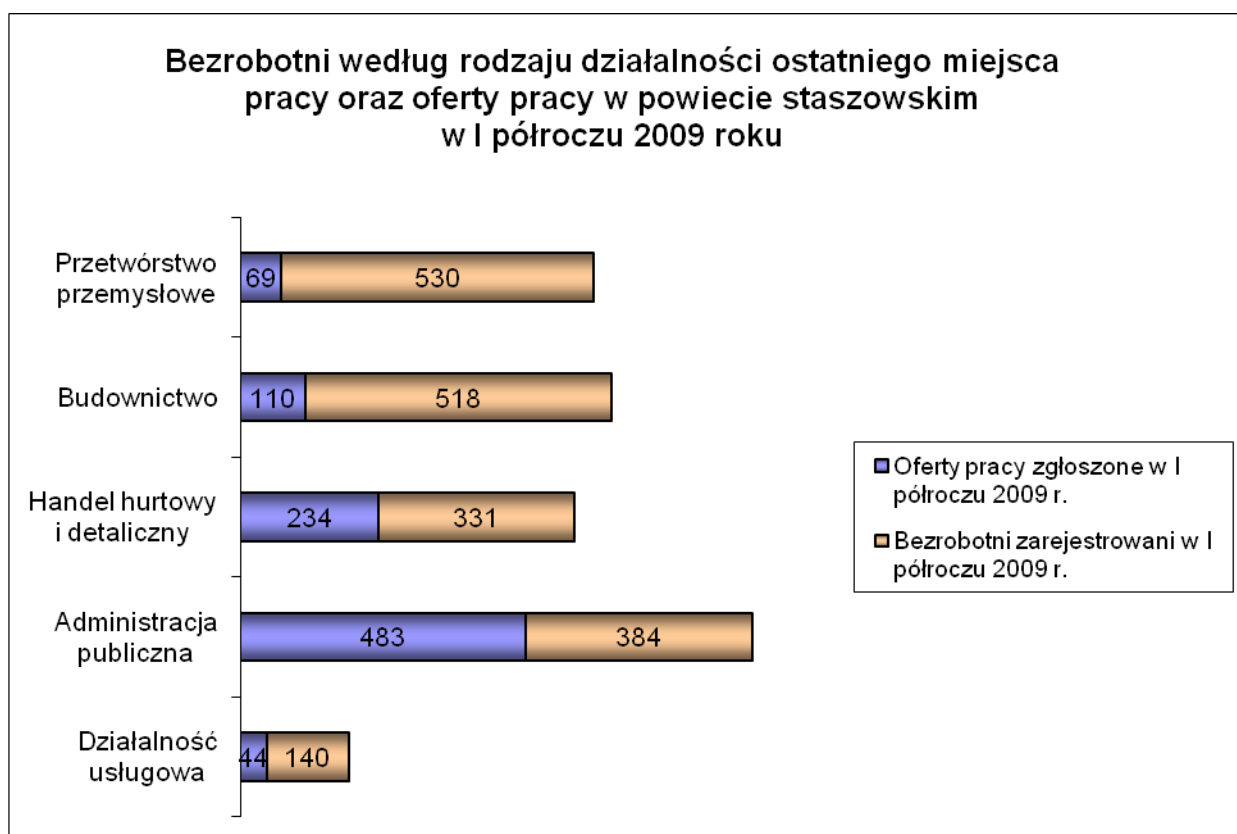
Analizując posiadane dane statystyczne dotyczące rozkładu najwyższego generowanego bezrobocia wg stanu na koniec czerwca 2009 r., należy wskazać, że podobnie najwyższe wartości występują w następujących rodzajach działalności:

- Przetwórstwo przemysłowe- 628 bezrobotnych -25,7% (wzrost o 10 osób)
- Budownictwo- 456 bezrobotnych-18,7% (wzrost o 37 osób)

- Handel hurtowy i detaliczny – 397 bezrobotnych -16,2% (**spadek o 155 osób**)
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne - 376 bezrobotnych - 15,4% (**spadek o 122 osoby**)
- Działalność usługowa– 111 bezrobotnych- 4,5% (spadek o 58 osób).

W I połowie roku 2009 zgłoszono i pozyskano łącznie 1 396 wolnych miejsc pracy (o 169 więcej niż w I półroczu roku poprzedniego). Do najliczniejszych należały oferty z następujących sekcji PKD:

- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne - 483 oferty pracy- 34,6% wszystkich ofert (**o 120 ofert więcej** niż w I półroczu 2008r.)
- Handel hurtowy i detaliczny – 234 oferty- 16,8% (o 26 ofert więcej)
- Budownictwo- 110 ofert – 7,9% (o 39 ofert mniej)
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna- 85 ofert – 6% (o 39 ofert więcej niż rok wcześniej)
- Przetwórstwo przemysłowe – 69 ofert -4,9% (**o 116 ofert mniej** niż rok wcześniej)

Interesującym zjawiskiem, które można tu zaobserwować jest fakt, że najwięcej wolnych miejsc pracy pochodziło z sekcji administracji publicznej i handlu, które to sekcje jednocześnie generowały wysoki napływ bezrobotnych wg rodzaju ostatniego miejsca pracy. Wskazuje to zatem na specyficzny paradoks na rynku pracy w wyżej opisanych działach gospodarki.

Sytuacja taka, w przypadku zwłaszcza sekcji administracji publicznej oraz handlu wywołana jest także faktem umożliwienia osobom bezrobotnym skorzystania z form wejścia na rynek pracy na zasadach aktywizacji zawodowej, tj. stażu, bądź prac interwencyjnych. Szanse takie stwarzają głównie lokalne jednostki samorządowe oraz właściciele punktów handlowych.

Znaczne zmiany stosunku ilości bezrobotnych do pozyskanych ofert pracy zaszły w branży budowlanej. Liczba osób posiadających ten zawód, w porównaniu do I półrocza 2008r. znacznie wzrosła, natomiast liczba ofert w zawodach budowlanych uległa zmniejszeniu. Sytuacja taka może świadczyć o zaspokojeniu zapotrzebowania rynku pracy na specjalistów tej branży oraz powstawaniu w ramach samozatrudnienia licznych firm budowlanych, zakładanych często po uzyskaniu przez osoby bezrobotne dotacji na podjęcie działalności gospodarczej .

Proporcje liczby bezrobotnych i ofert pracy zmieniły się również w przypadku sekcji Przetwórstwo przemysłowe, gdzie liczba bezrobotnych rejestrujących się uległa znacznemu wzrostowi, w odróżnieniu od pomniejszonej niemal trzykrotnie liczby ofert pracy w tej branży.

7. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie staszowskim ze względu na wskaźnik szansy uzyskania ofert (T- I/P-10)

Analiza rankingu zawodów wg kodu dwucyfrowego (liczba bezrobotnych i oferty pracy w danej grupie zawodów) wskazuje, że najmniejszy problem z uzyskaniem zatrudnienia posiadają bezrobotni reprezentujący m.in. wyróżnione ze względu na wysoki wskaźnik szansy uzyskania oferty następujące duże grupy zawodowe – pracownicy obsługi biurowej (kod 41), pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klienta (kod 42), pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (kod 91), kierowcy i operatorzy pojazdów (kod 83).

Mniejsze z kolei szanse na zatrudnienie (wskaźnik zerowy) posiadają bezrobotni z takich m.in. grup zawodowych, jak leśnicy i rybacy (kod 63), czy też rolnicy (kod 61).

W obliczu trudnej sytuacji na rynku pracy i małych szans na znalezienie zatrudnienia, głównie przez osoby bezrobotne o niskich kwalifikacjach, pomocnym okazuje się być organizowanie przez urząd szkoleń zawodowych. Umożliwiają one bezrobotnym, których kwalifikacje są niewystarczające do pozyskania pracy lub posiadają zawód deficytowy zdobycie nowych uprawnień i umiejętności zawodowych, bądź doskonalenie i podwyższanie posiadanych już kwalifikacji. Działania takie znacznie zwiększają szanse osób poszukujących pracy na uzyskanie odpowiedniego zatrudnienia.

W pierwszym półroczu 2009 roku w szkoleniach zawodowych wzięło udział 106 osób bezrobotnych.

W omawianym okresie dużym zainteresowaniem bezrobotnych cieszyły się, głównie ze względu na zapotrzebowanie rynku pracy szkolenia w zawodzie operatora sprzętu ciężkiego, budowlanego i drogowego. Na w/w szkolenia skierowano 35 osób, co stanowiło około 37% ogółu szkolonych osób. Do szkoleń związanych z branżą budowlaną możemy zaliczyć również specjalistyczne kursy spawalnictwa. W tej dziedzinie przeszkolonych zostało 19 osób, co stanowi 20% ogółu szkolonych osób. Na kurs prawa jazdy kat. C, E lub D skierowano łącznie 29 osób, dając 30% ogółu szkolonych osób.

Większość osób bezrobotnych posiadała wykształcenie średnie zawodowe i zasadnicze zawodowe.

Należy podkreślić, iż największym powodzeniem cieszą się szkolenia, które kończą się zdobyciem określonych uprawnień: operatora maszyn ciężkich, kierowcy, spawacza. Związane jest to z rozwojem branży budowlanej i zapotrzebowaniem na pracowników z wyżej opisanymi uprawnieniami. Niestety, większość ofert pracy a tym samym zapotrzebowanie na określone szkolenia dotyczą głównie zawodów typowo męskich, co odzwierciedla liczba szkoleń kierowanych do kobiet. Na ogólną liczbę 106 przeszkolonych osób tylko 7 to kobiety, co stanowi około 7,5% ogółu przeszkolonych osób.

Po ukończeniu w/w szkoleń ponad 70% bezrobotnych podjęło pracę.

8. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie staszowskim ze względu na wskaźnik szansy uzyskania ofert (T- I/P-11)

Analiza rankingu elementarnych grup zawodów wg kodu czterocyfrowego wskazuje, że największe szanse na uzyskanie zatrudnienia posiadają bezrobotni reprezentujący 105 grup zawodowych, co stanowi 47,9% ogólnej liczby omawianych grup (blisko 5% więcej niż w I półroczu roku poprzedniego). Największe, bo maksymalne wskaźniki wykazano w 11 grupach elementarnych, m.in. nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy, pośrednicy ubezpieczeniowi, operatorzy sprzętu komputerowego, spedytorzy.

Spośród 219 grup elementarnych w 114 grupach zawodów nie wpłynęły do urzędu żadne zgłoszenia o wolnych miejscach pracy, stanowiąc 52% ogólnej liczby omawianych grup.

V. WNIOSKI

Na koniec I półrocza 2009r. można powtórzyć spostrzeżenia i wnioski z poprzedniego okresu sprawozdawczego, mówiące o tym, że wyniki przeprowadzonego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o statystykę rynku pracy nie są w stanie ściśle i precyzyjnie określić rzeczywistej skali zjawiska w przedmiotowym zakresie.

Strukturę zawodową bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Staszowie charakteryzuje przewaga zawodów związanych z tradycyjnymi dziedzinami gospodarki. Potwierdza to przeprowadzony ranking zawodów, który uwidacznia, że popyt na określone grupy zawodów generowany jest przez aktualne tendencje występujące na lokalnym rynku pracy, emigracje ludności do pracy w krajach europejskich oraz przemiany w gospodarce, które z kolei wymuszają powstawanie nowych zawodów, wpływając jednocześnie na spadek lub zanik zainteresowania zawodami istniejącymi, z czasem tracącymi rację bytu.

Od dłuższego czasu zauważalny jest wśród bezrobotnych znaczny wzrost zainteresowania przedsiębiorczością i podejmowaniem własnej działalności gospodarczej, głównie z udziałem środków publicznych, co powoduje w takiej sytuacji brak motywacji do poszukiwania pracy na lokalnym rynku. Samozatrudnienia

wpływa tym samym na obniżenie liczby pojawiających się ofert pracy w danej branży. Taka sytuacja można zauważyć np. w budownictwie (praca nad podwykonawstwo) i w handlu. Niejednokrotnie też branża zakładanej firmy jest dalece odmienna od posiadanych przez bezrobotnego kwalifikacji i zawodu wyuczonego. Motywacją takich działań jest często nie tylko sytuacja na rynku pracy, czyli trudności w znalezieniu zatrudnienia zgodnego z wykształceniem, ale najczęściej są to oczekiwania finansowe i dochody, które w przypadku własnej działalności gospodarczej są z pewnością znacznie wyższe niż te, które zaproponować może lokalny pracodawca.

Wyższe wynagrodzenie jest motywacją również w przypadku osób bezrobotnych, które zrezygnowały z poszukiwania zatrudnienia w kraju na rzecz pracy w krajach europejskich. Otwarty rynek pracy oraz mobilność zawodowa tych osób powoduje, że pomimo posiadania przez nich zawodu pożądanego w Polsce decydują się na wyjazd za granicę. Ta sama przesłanka dotyczy samozatrudnienia.

Powyższe opracowanie wykazało też, że w ogólnym zestawieniu zawodów dominują zawody nadwyżkowe, które znacznie przewyższają liczbę zawodów deficytowych charakteryzujących się niedoborem zasobów ludzkich nad podażą pracy. W związku z tym przed przyszłymi pracownikami będą stawiane wymagania dotyczące elastyczności zawodowej oraz elastyczności edukacyjnej w celu nabywania nowych kwalifikacji.

Osoby bezrobotne w obliczu zmieniającego się rynku pracy, rosnących oczekiwań pracodawców i powstawania nowych zawodów coraz częściej borykają się z problemem dostosowania zawodowego. Ich kwalifikacje są nierzadko nieadekwatne do potrzeb pracodawców lub szybko się dezaktualizują, umiejętności zawodowe są niewystarczające, dokonali błędnego wyboru zawodu, nie wiedzą jaki zawód wybrać lub też nie potrafią określić swych predyspozycji do podjęcia własnej działalności gospodarczej.

Z takimi problemami zgłaszają się do doradcy zawodowego bezrobotni bez względu na kwalifikacje zawodowe. Oczywistym jest, że dylemat wyboru zawodu dotyczy w szczególności młodzieży bez kwalifikacji, zaś problem przekwalifikowania dotyczy osób, które w zawodzie wyuczonym mają niewielkie szanse na podjęcie pracy na lokalnym rynku.

Z rozmów z bezrobotnymi wynika, że najpopularniejszym i często jedynym wśród osób bezrobotnych sposobem poszukiwania pracy jest korzystanie z ofert zgromadzonych w PUP. Mając jednak świadomość, iż oferty dostępne w urzędzie stanowią jedynie niewielki odsetek wszystkich pojawiających się na rynku ofert

pracy, można wysunąć przypuszczenie, że osoby wykazujące deficyt umiejętności poszukiwania pracy pomimo odpowiednich do oczekiwań pracodawcy kwalifikacji tej pracy nie znajdują. Szanse na znalezienie zatrudnienia zależą zatem w dużym stopniu nie tylko od posiadanych kwalifikacji zawodowych, umiejętności, predyspozycji, doświadczenia i mobilności zawodowej, ale również dogłębnej znajomości metod szukania pracy, umiejętności przygotowania dokumentów aplikacyjnych oraz autoprezentacji. Pracodawca ocenia przecież szeroko rozumiane predyspozycje zawodowe i osobowe kandydata, jego gotowość do nauki i zdobywania nowych kwalifikacji, motywacje oraz elastyczność. Tymczasem znaczną grupę osób bezrobotnych charakteryzuje brak sprecyzowanych planów zawodowych, postawa roszczeniowa, zbyt mała elastyczność i brak aktywności w samodzielnym poszukiwaniu pracy.

Znaczna część bezrobotnych, zwłaszcza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zarejestrowanych w urzędzie pracy po raz pierwszy charakteryzuje się nieznaną lokalnego rynku pracy, jego wymogów i szczegółowych oczekiwań pracodawców wobec pracownika, co znacznie utrudnia im aktywne i skuteczne poszukiwanie pracy.

Z tego powodu istnieje konieczność objęcia tej grupy bezrobotnych i poszukujących pracy szczególnym wsparciem, polegającym na określeniu ich planów zawodowych, oczekiwań wobec przyszłej pracy, określeniu możliwości podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, jak również zapoznaniu z możliwymi formami wsparcia w wejściu na rynek pracy. Dostrzega się niezmiennie wysokie zainteresowanie, również wśród osób starszych taką formą jak staż w miejscu pracy. Wskazana jest również aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w każdym wieku na drodze zajęć warsztatowych, podczas których mają oni szansę poznania metod szukania pracy, zasad pisania dokumentów aplikacyjnych oraz przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą.

W tym celu systematycznie organizowany jest nabór osób bezrobotnych na zajęcia warsztatowe zarówno w ramach poradnictwa grupowego, zajęć aktywizacyjnych, jak również szkolenia w Klubie Pracy. Z zajęć tych korzystają chętnie osoby, świadome swej trudnej sytuacji na rynku pracy, bez względu na wiek, poziom wykształcenia i kwalifikacje zawodowe.

Dzięki określeniu klientów urzędu pod kątem nie tylko posiadanych kwalifikacji zawodowych, ale także ich poziomu motywacji do pracy łatwiejsze będzie udzielanie im pomocy w wejściu na rynek pracy. Możliwość poznania osoby bezrobotnej ze

względu na jej predyspozycje zawodowe i osobowościowe będzie miał podczas kontaktu z klientem głównie pośrednik pracy i doradca zawodowy.

Wprowadzenie standardów usług rynku pracy również pozwoliło dostrzec nowy obraz bezrobocia. Znaczna ilość osób, zwłaszcza długotrwale bezrobotnych, deklarujących motywację do podjęcia pracy, w rzeczywistości nie robi nic by znaleźć zatrudnienie. Prawda jest niestety taka, że takie osoby pracować zawodowo nie chcą. Pociuszające jest jednak, że istnieje szereg i takich osób, które doceniają standardowy sposób postępowania służb zatrudnienia i wysoko cenią daną im możliwość skorzystania z aktywizacji oraz szansy zmiany postawy życiowej i zawodowej.

Rosnące wymagania pracodawców w stosunku do pracowników powodują, że posiadanie odpowiednich kwalifikacji, umiejętności i doświadczenia zawodowego może okazać się niewystarczające do otrzymania pracy. Coraz częściej zwracana jest uwaga na motywację kandydata, jego cechy charakteru i typ osobowości. Pracodawca chętniej bowiem zatrudnia osobę odpowiedzialną, rzetelną, uczciwą i lojalną.

ANEKS STATYSTYCZNY

1. T- I/P-1 - Bezrobotni wg zawodów w powiecie staszowskim
2. T- I/P-1a – Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie staszowskim
3. T- I/P-2 – Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie staszowskim
4. T- I/P-2a – Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych
5. T- I/P-3 – Oferty pracy wg zawodów w powiecie staszowskim
6. T- I/P-3a – Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie staszowskim
7. T- I/P-4 – Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie staszowskim
8. T- I/P-5 – Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie staszowskim
9. T- I/P-6 - Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie staszowskim
10. T- I/P-7 – Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie
11. T- I/P-8 - Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie
12. T- I/P-9 – Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie staszowskim
13. T- I/P-9a – Struktura bezrobotnych i ofert pracy wg PKD w powiecie staszowskim
14. T- I/P-10 – Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie staszowskim w I półroczu 2006 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania pracy
15. T- I/P-11 - Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie staszowskim w I półroczu 2006 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania pracy